

Det europeiske arbeidsmiljøorganet

Årsrapport for 2012 Sammendrag

Det europeiske
arbeidsmiljøorganet

***Europe Direct er en tjeneste som hjelper deg å finne svar
på dine spørsmål om Den europeiske union.***

**Grønt nummer(*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Enkelte mobiloperatører har sperret for grønne numre eller fakturerer for samtaler til slike numre.

Mer informasjon om Den europeiske union finnes på internett (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2013

ISBN: 978-92-9240-058-3

ISSN: 1977-2629

doi: 10.2802/54347

© Det europeiske arbeidsmiljøorganet, 2013

Gjengivelse er tillatt med kildeangivelse.

I et år preget av økonomisk krise der mange virksomheter er blitt berørt av kutt i offentlige utgifter, har Det europeiske arbeidsmiljøorganet fortsatt arbeidet med å skape bevissthet om viktigheten av god HMS-praksis. Arbeidsmiljøorganet har også begynt å se framover og er i gang med å utarbeide en flerårig strategisk plan for videre arbeid.

1 Innsamling og analyse av informasjon

Det europeiske risikoobservatoriet

Det første i en rekke av [framsynsprosjekter](#) i arbeidsmiljøorganets regi ble fullført i 2012. Prosjektet handlet om å forutse langsiktige risikoer forbundet med den hurtig voksende sektoren for "grønne" arbeidsplasser. Ved å utvikle scenarier for hva som kan skje, gitt visse teknologiske utviklinger eller endringer i samfunnet, og hvilke implikasjoner disse endringene kan få på HMS-området, ønsker vi å stimulere til debatt og belyse hvilke konsekvenser ulike tiltak kan medføre.

En endelig [rapport](#) og [sammendrag](#) av prosjektet, med tittelen "Green jobs and occupational safety and health: Foresight on new and emerging risks associated with new technologies by 2020" vil bli publisert i løpet av 2013.

Et annet av arbeidsmiljøorganets flaggskipprosjekter har vært [Den europeiske bedriftsundersøkelsen om nye og framvoksende risikoer \(ESENER\)](#), som for første gang har gitt oss et bilde i sanntid av hvordan en del store risikoer på arbeidsplassen håndteres i Europa, og særlig psykososiale risikoer som arbeidsrelatert stress, vold og trakassering.

Fokuset er nå på sekundær analyse av dataene som undersøkelsen har gitt oss, og fire rapporter og et [sammendrag](#) er blitt publisert i 2012: "[Management of occupational safety and health](#)", "[Worker representation and consultation on health and safety](#)", "[Management of psychosocial risks at work](#)" og "[Drivers and barriers for psychosocial risk management](#)". En ny ESENER-undersøkelse er blitt godkjent, og denne vil også omfatte mindre organisasjoner, landbrukssektoren og flere land.

Et annet prosjekt har munnet ut i en ny EU-OSHA-rapport med tittelen "[Risk perception and risk communication with regard to nanomaterials in the workplace](#)", som fokuserer på manglende bevissthet om potensielle risikoer forbundet med håndtering av nanomaterialer (materialer på en meget liten skala).

Arbeidet med å forberede pre-lanseringen av OSHwiki i 2013, har også fortsatt, og sentrale emner for arbeidsplanen til arbeidsmiljøorganet er lagt til.

Arbeidsmiljøinformasjon

En rekke [praktiske veiledninger og informasjonsark](#) er publisert i løpet av året i forbindelse med [Et sikkert og godt arbeidsmiljø-kampanjen 2012–13](#), under tittelen "Samarbeid, ledelse og medvirkning". De omfatter to publikasjoner utarbeidet i samarbeid med Det europeiske forbund av fagforeninger (ETUC) og BUSINESSEUROPE, som handler om [arbeidstakermedvirkning](#) og [ledelsens utøvelse av lederskap](#) på HMS-området. I tillegg kommer en rapport som undersøker hvordan god lederskapspraksis kan fremme bedre [HMS-atferd blant ansatte](#), en gjennomgang av case-studier som tar for seg [praksis knyttet til arbeidstakermedvirkning](#), og en annen studie som ser på hvordan organisasjoner kan fremme god [HMS-praksis gjennom sine forsyningskjeder](#).

Arbeidet er også i gang med forberedelser til 2014–15-kampanjen, som vil fokusere på psykososiale risiko, og særlig på praktiske løsninger og verktøy som finnes tilgjengelig for å håndtere dette problemet. I 2012 gjennomførte arbeidsmiljøorganet en undersøkelse blant de nasjonale kontaktpunktene for å finne ut hva slags støtte de trenger i forbindelse med kampanjer, og resultatene fra denne undersøkelsen har vært til stor hjelp i utviklingen av produktene til neste kampanje.

Arbeidsmiljøorganets [Online interactive Risk Assessment \(OiRA\)-verktøy](#) gir en enkel og kostnadsfri måte å gjennomføre risikovurderinger på, som passer særlig godt for mikro- og småbedrifter. Siden lanseringen av OiRA i 2011 har arbeidsmiljøorganet fortsatt å utvikle verktøyet for å gjøre det mer brukervennlig, bygge opp et OiRA-samfunn (som kan gi opplæring og brukerstøtte) og fremme bruk og tilpasning av OiRA innen bestemte sektorer. Nye OiRA-moduler for psykososial risiko, risikorelaterte vedlikeholdsaktiviteter og kontorarbeid er under utvikling.

[Helsefremmende arbeidsplasser](#) handler om at arbeidsgiverne strekker seg lenger enn sine obligatoriske forpliktelser for å prøve å bidra til å forbedre arbeidstakernes helse. I 2012 ble det utgitt publikasjoner om [helsefremmende arbeidsplasser for unge arbeidstakere](#), [fremme av psykisk helse på arbeidsplassen](#) og [familieproblemer og balansen mellom arbeid og fritid](#) samt e-fakta-artikler til støtte for en minikampanje om tobakksrøyk i omgivelsene: ["Tobacco: advice for smokers on health effects"](#), ["Tobacco: advice for non-smokers on health effects"](#) og ["Tobacco: advice for employers on creating a smoke-free working environment"](#). To litteraturgjennomganger ble også fullført, om motiverende faktorer for [arbeidsgivere](#) og [arbeidstakere](#) når det gjelder deltakelse i helsefremmende ordninger på arbeidsplassen. Arbeidsmiljøorganet har også deltatt i en ekspertgruppe som hadde som mål å integrere helsefremmende arbeidsplasser-prosjektet i en bredere tilnærming til velferd på arbeidsplassen.

Som del av sitt pågående prosjekt knyttet til [integrasjon av HMS i undervisningen](#) har arbeidsmiljøorganet publisert et [faktaark](#) og en serie case-studier (under tittelen ["Training teachers to deliver risk education – Examples of mainstreaming OSH into teacher training programmes"](#)) om god praksis når det gjelder opplæring av lærere i HMS og undervisning om risikoforebygging.

I 2012 begynte arbeidsmiljøorganet å arbeide på et pilotprosjekt med et budsjett på 2 millioner euro der temaet er helse og sikkerhet for eldre arbeidstakere. Målet er å skape et informasjonsgrunnlag for utvikling av politikk og gi eksempler på gode strategier og praksis som kan hjelpe eldre arbeidstakere å holde seg friske. Prosjektet skal etter planen løpe fram til 2015.

2 Kommunikasjon, kampanjer og markedsføring

[Et sikkert og godt arbeidsmiljø-kampanjen for 2012–2013](#), med tittelen "Samarbeid, ledelse og medvirkning," ble lansert i Brussel i april. Kampanjen setter søkelys på viktigheten av lederskap og arbeidstakermedvirkning for å bedre sikkerheten og helsen på arbeidsplassen. Med sikte på å rekruttere offisielle kampanjepartnere ble det arrangert et partnerskapsmøte i Brussel der mer enn 100 deltakere fra en rekke ulike organisasjoner deltok. Arbeidsmiljøorganet fortsetter å hjelpe de nasjonale kontaktpunktene med å organisere egne holdningsskapende arrangement, gjennom den såkalte ECAP-ordningen (European Campaign Assistance Package), og en rekke kampanjeaktiviteter ble arrangert i forbindelse med [den europeiske arbeidsmiljøuken](#) i oktober. I alt [86 offisielle kampanjepartnere](#) – en ny rekord – har sluttet seg til kampanjen, som dessuten støttes av en kampanjeveiledning og et bredt spekter av [kampanjemateriell](#) som er fritt tilgjengelig på 24 språk. En [film](#) med den populære tegneseriefiguren Napo er blitt produsert av Napo-konsortiet, og for første gang omfatter informasjonsmateriellet til kampanjen også en [iPad](#)-app, som allerede har vakt stor interesse. Det kom inn om lag femti bidrag til den europeiske [prisen for god praksis](#).

Den andre [europeiske meningsmålingen om helse og sikkerhet på arbeidsplassen](#) målte synspunktene til over 35 000 personer i 36 europeiske land når det gjelder problemstillinger på moderne arbeidsplasser. Resultatene fra meningsmålingen gir støtte til mange av arbeidsmiljøorganets aktiviteter, blant annet fokuset på jobberelatert stress.

2012 var [Det europeiske året for aktiv aldring og solidaritet mellom generasjonene](#), og arbeidsmiljøorganet har spilt en aktiv rolle i denne forbindelse ved å spre informasjon om hvordan man kan hjelpe arbeidstakere å stå lenger i arbeid. Som eksempler kan nevnes en ny [nettseksjon viet aldrende arbeidstakere](#) og de relaterte artiklene ["Promoting active ageing in the workplace"](#) og ["Working better, for longer"](#).

Arbeidsmiljøorganet deltok i markeringen av [Verdens tobakksfrie dag](#) og lanserte [bevisstgjøringskampanjen "Røykfrie arbeidsplasser"](#). Det utviklet også en ny verktøykasse samt annet materiale som skal hjelpe arbeidsgivere og arbeidstakere å forstå [de nye piktogrammene for merking av farlige kjemikalier](#) som nå gradvis blir innført i EU. Og for fjerde år på rad delte arbeidsmiljøorganet ut [Et sikkert og godt arbeidsmiljø-filmprisen](#) på den internasjonale dokumentar- og animasjonsfestivalen i Leipzig ([DOK Leipzig](#)).

Arbeidsmiljøorganet var involvert i et prosjekt som tar sikte på å gi grunnskoleelever grunnleggende kunnskap om helse og sikkerhet. Gjennom initiativet ["Napo for lærere"](#) får lærere tilgang til et bredt utvalg av undervisningsverktøy på internett. Ressursene (inklusive undervisningsplaner og videoklipp som foreløpig er tilgjengelig på sju språk) er basert på tegnefilmfiguren Napo, som hjelper til med å spre budskapet om helse og sikkerhet på arbeidsplassen på en munter og engasjerende måte.

Arbeidsmiljøorganet har gjennomført en rekke media- og PR-aktiviteter på EU-nivå og nasjonalt nivå og lansert et nytt partnerskapsprosjekt rettet mot media i tilknytning til den pågående «Et sikkert og godt arbeidsmiljø»-kampanjen. Det fortsatte å delta aktivt på en rekke europeiske og internasjonale konferanser og utstillinger. Det ble utviklet en ny nettstrategi, nettstedet ble redesignet, og arbeidsmiljøorganet økte sin tilstedeværelse på [Twitter](#), [Facebook](#) og [LinkedIn](#).

Arbeidsmiljøorganet fortsatte innsatsen med et partnerskap med Europakommisjonens direktorat for næringsliv og industri, Executive Agency for Competitiveness and Innovation (EACI) og [Enterprise Europe](#)-nettverket. Arbeidsmiljøorganet har fortsatt å utforske visuelle medier som et middel for å fremme god HMS-praksis og utvide sitt bibliotek med digitalt innhold, bestille bilder og støtte HMS-relaterte fotoutstillinger. Det har også videreført sitt publiseringsprogram i løpet av året og produsert ti nye rapporter, seks litteraturgjennomganger, tre faktaark, 11 e-fakta-artikler og et bredt spekter av artikler og audiovisuelt materiale.

3 Nettverk og koordinering

Når det gjelder nettverksbygging på europeisk og internasjonalt nivå, er noe av det som kan trekkes fram arbeidet for å involvere viktige aktører i utarbeidelsen av arbeidsmiljøorganets nye flerårige strategiske plan, og kontinuerlig spredning av HMS-informasjon til europeiske institusjonene, partene i den europeiske sosiale dialogen og andre europeiske interessenter.

Arbeidsmiljøorganet er fortsatt delaktig i å forberede søkerlandene og de potensielle søkerland til å delta i felleseuropeiske HMS-aktiviteter, for eksempel ved å organisere kampanjeaktiviteter og produsere informasjonsmateriell på relevante språk.

Kontaktkontoret i Brussel fortsatte å fungere som arbeidsmiljøorganets representant overfor viktige partnere på EU-plan og deltok også i dialogen mellom EU og USA knyttet til HMS-spørsmål. Arbeidsmiljøorganet er også i stadig større grad involvert i den europeiske sosiale dialogen og i de bransjevise komiteene for sosial dialog.

Det europeiske arbeidsmiljøorganet (EU-OSHA) bidrar til å gjøre Europa til et tryggere, sunnere og mer produktivt sted å arbeide. Arbeidsmiljøorganet gjennomfører undersøkelser, utvikler og distribuerer pålitelig, balansert og objektiv HMS-informasjon samt organiserer europeiske informasjonskampanjer. EU opprettet Det europeiske arbeidsmiljøorganet i 1996. Ved hovedkontoret i Bilbao i Spania, finnes representanter fra Europakommisjonen, medlemsstatenes regjeringer, arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjoner så vel som ledende eksperter fra de 27 medlemsstatene i EU og andre land.

Det europeiske arbeidsmiljøorganet
Gran Vía 33, 48009 Bilbao, SPANIA
Tlf. +34 94 479 4360
Faks +34 94 479 4383
E-post: information@osha.europa.eu